

Slovenščina

**– živ jezik
v družini in
javnosti
STR. 2
Celarska
Marija má
skrb na
prauškare -
pejški ali nej
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. novembra 2014 ☼ Leto XXIV, št. 48

Gošnice so lüpali

Gnesden so lidge več nej cujnavčeni, ka bi se po večeraj vküpdaubili pa v svojom rami ali pa pri sausedaj goškice lüpali, perge čejsali ali kukarco lüpali. *Lali Hanžek* in njegva žena *Agi* sta pred dnevi vküper z Razvojnove agencijov Slovenska krajina v Hišo jabolk na Gorenji Senik pozvala neka poznani lidi, tak starejše kak tudi mlajše. *“Tak škemo, ka malo stare šege gorobidimo in tudi mladim notpokažemo, kak je inda bilau. Naša držina, pa eno par v našoj vesi, mamó ške takše semenje, ka se lüpa. Zdaj smo te mislili, sploy zavolo mladine, ka jim notpokažemo, kak se tau dela, pauleg toga pa ji tudi malo prislilimo, ka naj probajo po slovenski gučati in z nami tudi slovenske pesmi spejvajo. Tau je samo en stopaj gé, vej pa znamo, ka žau, naša mladina ne guči več slovenski,”* je povödo *Lali Hanžek*, med tem pa so vsi, steri so prišli - med njimi so bili tudi

Stare šege škejo gorobiditi



Lali in Agi Hanžek v družbi senički ljudski pevcov



Gošnice so lüpali tudi mladi

domanji ljudski pevci - že flajсно goškice lüpali in slovenske pesmi spejvali. Goškice so se ponavadi vsigdar lüpale v kraugi žlate in sausedov. Pomagali so eden drugome, dva ali tri večere pri enome te pa dale pri drugome, tretjome. Nej se je samo delalo, spejvalo, liki tudi gučalo o čaralica in o tom, kak so šatrivale. *“Vsefelé klajfě so si tudi gučali, o tom, steri pojeb k steroj dekli odi, pa o tom, ka ta je že kusta gé, ta de se ženila, pa tak ta dale. Mi mlajši, smo tau te z lampami pa z vüjami vse poslüşali,”* je ške raztolmačo *Lali Hanžek*.

Gda je delo zgotovleno bilau, so flajśni delavci – tak kak včási – daubili krü in djabka. “Gnauk svejta je tak bilau, ka so te, gda so goškice olüpali, pauleg domanjoga mošta samo tau dvoje na sto djali. Prva nej bilau tak, ka zdaj bi šnops pili pa klobase geli,” je povedala *Agi Holec*, stera je trnok dober krü spekla. Takši večerov si v Porabji želejmo ške več.

Silva Eöry

Slovenščina – živ jezik v družini in javnosti

Krščanska kulturna zveza iz Celovca je v okviru pobude Slovenščina v družini pred dvema letoma izdala knjižico razmišljanj o pomenu posredovanja jezika v družini z naslovom Družina je

stavnik slovenskih manjšin v zamejstvu in vse, ki jih zanima ohranjanje in razvoj slovenščine v družini in javnosti. „Temeljni kamen za obstoj jezikovnih manjšinskih skupnosti je jezik

ga dvojezičnega zaledja. V večini dvojezičnih krajev južne Koroške je nemščina prevzela vlogo nekdanje pretežno uporabljane slovenskega sporazumevalnega jezika. Rezultat razvoja je (največkrat) nemška komunikacija v predšolski dobi. Pripadniki srednjega in mlajšega rodu živijo pogosto v jezikovno mešanih zakonih ali družinskih zvezah. Stiki otrok s slovensko govorečimi starimi starši so vse bolj redki. Otroci s pasivno kompetenco v slovenščini govorijo in odgovarjajo v nemščini. Tudi dvojezični starejši ljudje svojih vnukov in pravnukov največkrat ne ogovarjajo več slovensko... Število prijav otrok k dvojezičnemu pouku sicer narašča, vendar dvojezična predšolska jezikovna vzgoja v vrtcih, dvojezični pouk in dvojezično varstvo ne morejo nadomestiti naravne dvojezične vzgoje in vzpostaviti enakovredne kompetence v obeh deželih jezikih. Zibelka naravne dvojezičnosti je dvojezičnost v družini,” je poudarila Herta Maurer-Lausegger. Dr. Nataša Gliha Komac nam je približala jezikovni položaj v Kanalski dolini; kljub zgodovinski prisotnosti slovenske jezikovne skupnosti slovenščina ni umeščena v šolski sistem in posledično nima ustreznega statusa. Prizadevanja zanj se vrstijo, uspehi pa so komaj opazni. Tudi govorci jezika je vedno manj, ohranjanje se tradicija v kulturnem društvu. Tu pa so se razpravljavci dotaknili tudi vloge in statusa narečja; le to je izvorna materinščina nas vseh, a pri njej ne gre ostati - potrebno jo je spoštovati in ohranjati tudi v šoli, obenem pa učiti knjižni jezik.

Dr. Janko Zerzer, duša Inicijative Slovenščina v družini, je v razpravo vnesel svoje dragocene izkušnje z učenjem slovenščine v lastni družini, pri otrocih in vnukih; ponosen je, da vsi govorijo slovensko in poskuša na vsakem koraku biti zgled vse skupnosti. Moj poklon, gospod Zerzer!

Razprava se je razvnela tudi v

odmorih, popoldanski del pa so organizatorji poimenovali *Jezik manjšine - živ jezik v družini in javnosti danes in jutri. Razpravljali naj bi o problemih v posameznih sredinah, navedli pa tudi primere dobre prakse, torej kljub ne ravno rožnati situaciji našli kakšen biserček med sivim kamenjem...* Ob tenkočutnem moderiranju Pavla Zablatnika smo svoje poglede na tematiko predstavili: Rudi Bartaloth (Kanalska dolina), Sandro Quaglia (Rezija), Tanja Colja (Trst, Gorica), Marko Smole (Hrvaška) Susanne Weitlaner (Štajerska), Valerija Perger (Porabje) in Martina Piko-Rustia (Koroška). Kljub pregovornim specifikam smo lahko ugotavljali, da žive slovenščine med najmlajšimi pripadniki slovenskih skupnosti v zamejstvu skorajda ni več, da bi skupnosti morale

posvetu lahko še zapisala, a bi se morda le ponavljala, zato bom zaključila z mislimi, ki so me preganjale že v Tinjah...

Na posvetu smo se zbrali tisti, ki si dan za dnem prizadevamo, da bi se slovenska materinščina in s tem identiteta zamejskih skupnosti ohranila ne le do danes, ampak tudi za jutri. Vemo in čutimo, da je vsak dan težje, bolj brezupno in nerazumljeno... Bili smo torej tisti, ki vemo, kaj želimo, in potrebujemo pomoč odločevalcev - politike! Najprej v svojih mikrookoljih, kjer sta razumevanje pravih manjšinskih problemov in komunikacija s tistimi, ki odločajo, velikokrat zelo otežena, potem pa stik s politiko v matični državi, ki ga imajo največkrat le tisti, ki so v svojih sredinah zgubili stik z bazo... Zapleteno, mar ne? Ja, na tem posvetu bi gospodje politiki



zibelka jezika. O tem so pisali znani Korošci obeh narodnosti in vsi prišli do spoznanja, da je zibelka jezika resnično lahko samo družina. Vse, kar se z otroki dogaja potem, je nadgradnja. Začeti učiti narodnostno materinščino v šoli, brez družinskega zaledja in podpore, je jalovo početje. Dotakne se samo jezikovno nadarjenih učencev, pa še teh le kot nov jezik, nikoli pa kot materinščina...

Pred štirimi leti se je na Koroškem osnovala pod okriljem KKZ Inicijativa Slovenščina v družini. Na različne načine so člani vabili najprej dedke in babice, da svojim vnukom poskušajo podariti največje bogastvo - lastno materinščino. Številne dejavnosti so spremljale to plemenito akcijo in pobudniki se lahko pohvalijo z lepimi uspehi. Širokogrudno pa so svoje ideje podelili tudi s slovenskimi zamejskimi skupnostmi v Italiji, Hrvaški in na Madžarskem. Tisti, ki vidimo poglobitveni cilj svojega delovanja v pomoči pri ohranjanju slovenskega jezika in identitete v skupnosti, smo se z veseljem odzvali.

14. novembra sta Krščanska kulturna zveza in Inicijativa Slovenščina v družini v Tinjah na Koroškem organizirali izjemen posvet z naslovom Slovenščina - živ jezik v družini in javnosti. Nanj so organizatorji vabili pred-

v družini. Zato bomo na posvetu namenili pozornost družbenim in družinskim okoliščinam, ki vplivajo na izbiro jezika v družini - od zavestne lastne izbire do prilagajanja širši družini in sorodstvu ter prilagajanju družbe. V združenji Evropi ima slovenščina kot evropski jezik in kot jezik naroda sosedo nov pomen in novo vrednost. Na posvetu bomo poskušali odgovoriti na vprašanje, kako lahko slovenščina kot vrednoto ozavestimo v družinah,” so zapisali organizatorji posveta v vabilu.

V dopoldanskem delu smo poslušali 4 predavanja eminentnih profesorjev in raziskovalcev: Vladimirja Wakouniga, Herte Maurer-Lausegger, Štefke Vavti in Nataše Gliha Komac. Prisotnih sta se najbolj dotaknila drugi in četrti prispevek. Predstojnica Inštituta za slavistiko univerze v Celovcu dr. Herta Maurer-Lausegger je v predavanju *Družina včeraj in danes: medgeneracijske razlike glede na posredovanje jezika* poudarila lastne izkušnje; kot koroška Slovenka je doživljala čase, ko so v vaseh še vsi govorili slovensko, in vse do danes, ko so demografske in socialne razmere v nekoč slovenskih okoljih popolnoma drugačne: „Spremenile so se govorne navade in načini družinskega življenja. Danes otroci največkrat nimajo več naravne-



razmišljati o načrtovanju jezikovne politike in posvečati več pozornosti jeziku v družini, tudi spodbujati učenje le-tega, prav tako pa bo morala matična Slovenija prisluhniti potrebam skupnosti ne le voditeljev, ki so v mnogih primerih zgubili stik z resničnostjo...

Kljub temu da je v Porabju pri najmlajših generacijah že prišlo do zamenjave jezika in slovenščino v šolah učimo na novo, sem poudarila, da obstajajo v šolah številne slovenske dejavnosti in projekti ter nastajajo slovenski učbeniki, kar vse vpliva upanje. Največ pa bi nam v šolah lahko doprinesel še kakšen učitelj ali dva iz Slovenije.

Veliko vsega bi o tem odličnem

lahko v globine spoznali temeljni problem slovenskih zamejskih skupnosti, izginjanje jezika in identitete! Z vsemi primeri, dokazi in utemeljitvami! Pa vas ni bilo... Ne narodnostnih, ne matičnih... No, da ne bom nepravilna - iz Slovenije sta bila predstavnika kulturnega in šolskega ministrstva, sem pa zelo pogrešala koga iz Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu... Spoštovani gospodje, v Tinjah bi lahko spoznali in dojeli zamejsko stvarnost... Z ljudmi, ki slovenstvo živimo... Bi bilo pretežko (namreč premostiti prepad med tem, kar bi slišali na posvetu, in tem, kar vam povedo politiki)???

VALERIJA PERGER

PTICE GORIČKEGA

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije je izdalo knjigo Katarine Denac in Primoža Kmecla Ptice Goričkega. Obsežna knjiga večjega formata s številnimi fotografijami in grafičnimi prikazi, je rezultat prvega obsežnejšega proučevanja ptic na Goričkem, zato ima poseben pomen, kajti avtorja sta skupaj s sodelavci in domačini proučevala ptice, ki jih Goričanci več ali manj poznajo, toda o njih vedo sorazmerno malo.

Uvoda v knjigo sta napisala dr. Bernard Goršak, do nedavna direktor Javnega zavoda Krajinski park Goričko, in dr. Damijan Denac, direktor Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Tu kaže dodati na videz morda neresno a točno dejstvo, da so ptice Goričkega, o katerih pišeta avtorja, "doma" tudi v Porabju (in še marsikje). Sicer pa je (bil)

tretjič kvakače na Ledavskem jezeru... Na taborih leta 1997 in še leto kasneje smo doživeli razodetje kulturne krajine, o kateri smo lahko le sanjali. Smrdokavre (upkaši) so podnevi pele v vsakem saovnjaku, ponoči so jih zamenjali veliki skoviki, na peščenih pobočjih so kraljevali hribski škrjanci, vsak meter poljskih poti so nadzirali rumeni strnadi". Avtor posebej pohvali prijaznost domačinov, ljubezniva srečanja z ljudmi. Marsikaj seveda kot človek od drugod vidi v bolj roman-

ptic na Goričkem, Metodologijo popisa in najboljše del, potem je poglavje Vartsvo ptic kmetijske krajine, kjer sta avtorja obravnavala vpliv kmetijstva na ptice in naravovarstvene smernice.

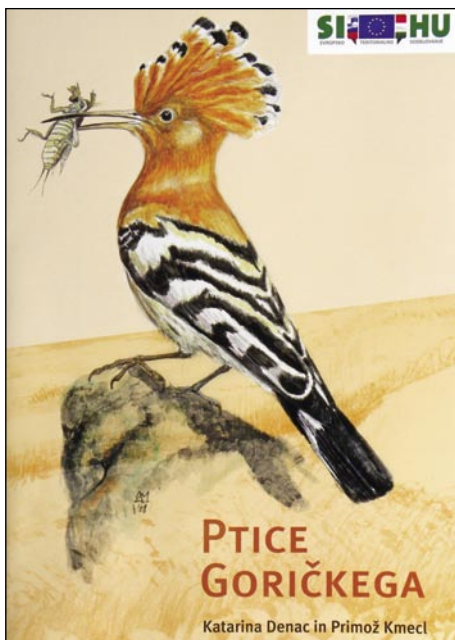
V knjigi so predstavljeni podatki popisa leta 2012, ki je bil opravljen v okviru projekta Upkač (2007-2013) in redkih vrst (2001-2014), iz podatkovne baze Novega ornitološkega atlasa gnezdilk Slovenije, podatki popisov pogostih vrst kmetijske krajine in podatki monitoringa območja Natura 2000 Goričko (2004-2013). Podrobneje je v knjigi obravnavana ekologija dveh gnezdilk visokodebelnih sadovnjakov, smrdokavre (upkaša) in velikega skovika. Avtorja poudarjata, da je namen knjige na enem mestu zbrati novejša podatke o velikosti populacije in razširjenosti vseh gnezdilk Goričkega. Zaradi dobro dokumentiranega obsežnega upada populacij ptic kmetijske krajine v Evropi in Sloveniji je posebno poglavje v knjigi posvečeno vplivom kmetijstva na biotsko raznovrstnost ter naravovarstvenim smernicam, katerih cilj je zaustaviti ta upad.

Ptice kmetijske krajine na Goričkem prebivajo v raznolikih življenjskih okoljih, med katerimi po pomenu zagotovo vzbujajo pozornost različni travniki in visokodebelni sadovnjaki. V prostoru, ki so si ga izbrali za proučevanje in je razporejen po območju celotnega Krajinskega parka, so zabeležili 84 gnezdilk in 10 negnezdečih vrst. Skupaj s podatki Novega ornitološkega atlasa Slovenije je na Goričkem v obdobju 2001 - 2014 zanesljivo gnezdilo 111 vrst, 9 vrst pa je bilo možnih gnezdilk. Leta 2012 in 2013 so naredili popis velikega skovika in obakrat zabeleži-

li 55 klicočih samcev, kar je najmanj od leta 1997, ko je bila vrsta na območju prvič sistematično prešteta. V okviru projekta Upkač so opravili tudi ekološko raziskavo dveh tipičnih gnezdilk visokodebelnih sadovnjakov, smrdokavre in velikega skovika. Avtorja sta se podrobno ukvarjala z življenjskim okoljem ptic na Goričkem, kjer sta pregledala podatke o površini gozdov (s 44,7 odstotka največ), njiv in vrtov (29,1 %), trajnimi travniki (12,6 %). Posebej so ju zanimali travniki in pašniki in visokodebelni sadovnjaki, ki jih je

gnezdilk. Primerjava pokaže, da ima Goričko še vedno eno izmed najbolj ohranjenih tradicionalnih kulturnih krajin v Sloveniji. To se kaže tudi v populaciji in gostoti ptic, ki so indikatorji te krajine.

V najboljše delu knjige so s fotografijami (ne čisto vse) in drugimi podatki predstavljene price Goričkega. Tu je zapisanih vrsta informacij tudi za tiste, ki jih ptice zanimajo nekoliko podrobneje. Po tem pregledu oziroma obilici podatkov se avtorja ukvarjata z varstvom ptic v kmetijski krajini, kjer ugotavljata, da so ptice v ne-



Naslovnica s smrdokavro, ki jo je narisal Jurij Mikuletič



Kmečke lastovice, iz prvega gnezda kar pet mladičev z "mamo"

bilo leta 1956 1067 hektarjev, zdaj pa je ekstenzivnih oziroma travniških sadovnjakov 889 hektarjev. Zanimiv je podatek, da so konec 19. stoletja na Goričkem gojili 95 sort jabolk in 35 sort hrušk.

Preberemo tudi, kakšna je bila metodologija popisa ptic, še posebej je predstavljena ekološka raziskava smrdokavre in velikega skovika. V Sistemskem delu sta avtorja zapisala, da je bilo med popisom v letu 2012 zabeleženih skupno 99 vrst, od tega 84 zanesljivih in 5 možnih gnezdilk ter 10 vrst, ki na Goričkem gotovo ne gnezdi. Podatki v literaturi se nekoliko razlikujejo, in sicer da je na Goričkem v obdobju 2001 - 2014 zanesljivo gnezdilo 111 vrst, 9 vrst pa je bilo možnih

zavidljivem položaju, ker so odvisne od človekovih dejavnosti. V preteklih 30 letih je ta skupina ptic v Evropi doživela močan upad, saj so se njihove populacije zmanjšale za polovico. Seznanimo se tudi z vplivom goričkega kmetijstva na ptice, denimo spreminjanje travnikov v njive, za zaključek pa so objavljene naravovarstvene smernice, ravno tako s koristnimi podatki in pobudami.

Pomembni vsebinski teksti so prevedeni v angleški jezik, slovenskim imenom ptic so dodana tudi latinska imena. Pri proučevanju ptic na Goričkem sta imela avtorja številne sodelavce, tako po strokovni kot ljubiteljski plati.

Ernest Ružič

OD SLOVENIJE...

Alenka Smerkolj nasledila Violeto Bulc

Državni zbor je s 53 glasovi za in 19 proti Alenki Smerkolj potrdil za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Podprli so jo v vseh treh strankah koalicije, njenemu imenovanju niso nasprotovali v NSi-ju, v ZaAB-u so se glasovanja vzdržali, proti pa so bili v SDS-u in ZL-ju. Premier Miro Cerar je prepričan, da bo kot ministrica zaupane naloge opravljala strokovno, uspešno, odgovorno, zavzeto in pošteno. Smerkoljeva je na položaju nasledila novo evropsko komisarko za promet Violeto Bulc. Po imenovanju je pred poslanci kot svoj cilj izpostavila delovanje v dobro širše skupnosti. Slovenija je z jasnimi cilji, jasnimi pravili in močnimi mrežami po njenem prepričanju lahko uspešna v današnjih razmerah. Smerkoljeva, ki je v kratkem času ministrovanja Bulčeve opravljala naloge državne sekretarke, meni, da mora služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko prispevati k uravnoteženemu, progresivnemu in trajnostnemu razvoju Slovenije, s čimer deli vizijo svoje predhodnice.

Poslanci sprejeli rebalans proračuna

Šest tednov pred koncem leta je državni zbor sprejel rebalans letošnjega državnega proračuna. Z njim se zagotavlja dodaten denar za izdatke, ki so bili ocenjeni prenizko, primanjkljaj pa povečuje na 1,2 milijarde evrov. Vlada odločnejše ukrepe napoveduje pri spremembah proračuna za leto 2015. Z rebalansom, zanj je glasovalo 52 poslancev, proti njemu pa 22, se letošnji prihodki državnega proračuna zmanjšujejo za 20 milijonov evrov na 8,6 milijarde evrov, poraba pa se povečuje za 177 milijonov evrov na 9,8 milijarde evrov. Posledično se primanjkljaj povečuje za 197 milijonov evrov na 1,2 milijarde evrov.

85-letnik

Jubilant je dobro znan tudi med Porabskimi Slovenci. Kot etnolog je zbiral pripovedke o monostrski bitki v porabskih vaseh leta 1974. Na Gornjem Seniku mu je pripovedoval Fincin Feri (Labritz Ferenc). On je leta 1979 zapel udeležencem etnološkega tabora pesem, s katero je podpisana v imenu Porabskih Slovencev čestitala slavljencu na prireditvi ob njegovi 85-letnici: Gnes je den pozdravljeni, /od gospod Eperjessya. /Dosta dobro njem' želejm, /srebro, zlato več, kak plejv. / Hižni vert, hižni gospodar, /ki je poglavar, /vinske gore, vinske dole, /pükšo sablo gorpotegne: /Mer krščanski! /Valen bojd Jezoš Kristoš! /Valen bojd Jezoš Kristoš! Ernő Eperjessy je bil predsednik Narodnostne sekcije Madžarskega etnološkega društva in glavni urednik serije knjig o narodnostih, tako tudi Etnologije Slovencev na Madžarskem. Zaradi tega so ga ob rojstnem dnevu pozdravljali kolegi iz vrst različnih narodnosti v svoji materinščini, s svojim kulturnim programom. Na slavlje so prišli tudi predstavniki vasi Órtilos (hrvaško Tiluš, županija Somogy), kjer je bil Ernő Eperjessy 16 let šolnik. Med tem časom – ob delu – je študiral v Budimpešti književnost, zgodovino in etnologijo. Živel je 35 let med preprostimi vaškimi ljudmi. Rodil se je v zaselku Sasrét pri vasi Almamellék (danes županija Baranya). Tu so bili njegovi starši hlapci v graščini veleposestnika in vzgajali sedem otrok. S podporo tete se je lahko vpisal na učiteljsko v Novem Sadu v Jugoslaviji, ki ga je zaradi vojne lahko končal šele leta 1948 v Pécsu na Madžarskem. Finančne težave mu niso omogočile nadaljnega študija, moral si je iskati službo. Našel jo je, tako, ki je nihče ni sprejel, ker ni bilo ne

Ernő Eperjessy

šole ne stanovanja. V zaselku Szentmihályhegy (hrvaško Legradska gora) pri Órtilosu na madžarsko-hrvaški meji, kjer se srečata Mura in Drava ga je sprejel v svojo hišo domači kantor. Kot »potujočega

leta 2009 postal njihov častni občan. Med 1948 in 1964 so v vasi še vsi govorili hrvaško. Po večerih je hodil od hiše do hiše, se pogovarjal z ljudmi in je tudi zapisoval, kar so mu pripovedovali. Tako je izdal tri

1993 pa na Oddelku za narodnosti pri Ministrstvu za šolstvo in kulturo. Dve leti pred upokojitvijo (1996) je bil urednik Madžarskega radia. Je dobitnik šestih odlikovanj, med njimi je prejel državno priznanje za življenjsko delo (Kisebbségért Díj - 2001) in postal Vitez madžarske kulture (2012).

V 35-ih letih druge polovice svojega življenja se je trudil za ohranjanje in razvijanje materinščine in kulture vseh narodnosti na Madžarskem, tako tudi Slovencev. Ob tem pa je napisal še tri knjige in več kot sto razprav, urejal je zbornike ter organiziral konference. Med drugimi o borovem gostuvarstvu pri Porabskih Slovencih.

V imenu Porabskih Slovencev in še posebej prve generacije ljubljanskih študentov iz Porabja - ki jim je bil mentor kot sodelavec ministrstva - želimo Ernőju Eperjessyju obilo zdravja ter uspešno znanstveno delovanje še mnoga leta.

Marija Kozar



Jubilant na proslavi v Madžarskem etnološkem društvu

učitelja» bi sicer morali sprejeti v svoj dom vaščani izmenično vsako leto za šest mesecev. Šolarjev je bilo več kot sto, šolo so zgradili šele leta 1951. V 16-ih letih so mu tamkajšnji ljudje tako prirasli k srcu, da si je ta kraj izbral za večni počitek. Tudi prebivalci Órtilosa ga imajo za »sorodnika«, saj je

knjige ljudskih pravljic, pripovedk in verovanj tega kraja. Po materini strani ima Ernő Eperjessy hrvaške korenine. Po končanem študiju se je v Budimpešti zaposlil na gimnaziji Kölcsey, med 1968 in 1972 je delal na Demokratični zvezi južnih Slovanov na Madžarskem, od 1972 do

Tradicionalni slovenski zajtrk

21. novembra je v vseh osnovnih šolah vrtcih v Sloveniji potekal »Tradicionalni slovenski zajtrk«, sestavljen iz slovenskega kruha, mleka, medu in jabolk.

Letos se je s pomočjo Generalnega konzulata RS v Monoštru in donatorjev iz Slovenije v program vključila tudi Dvojezična osnovna šola Števanovci. Dogodek se je začel ob 8. uri in trajal eno šolsko uro. Donatorji so bili: Vili Hribernik - med, Mlinopek - vrtnak, Prekmurske mlekarne - mleko in maslo, Razvojna agencija Slovenska krajina - jabolka



Bonardies Sardigna! – Dober dan, Sardinija! (2)

V prvem delu prispevka o Sardiniji ste lahko prebrali nekaj zanimivosti o poimenovanju otoka, o njegovi domači plaži in o ljudeh, pribežnikih iz podsaharske Afrike. V tem delu avtorja opišeta, kako in pod kakšnimi pogoji prispejo ti ljudje v »obljubljeno deželo«, kjer jih čaka največkrat razočaranje.

da lahko plača tihotapce, ki naj bi njihovega brata (očeta, sina) pretihotapili v Evropo. Pot jih vodi najprej preko velike peščene puščave, Sahare, kjer marsikateri umre zaradi vročine, pomanjkanja vode ali kakšnih bolezni. Tiste, ki prispejo v države severne Afrike, recimo v Libijo, napotijo z ladjo ali čolnom do južne Italije. Toda

ji EU ne bo pomagala, potem bo pustila migrante naprej v druge države, kajti zdaj se čisto sama spopada z njimi in njihovimi težavami. Ve se, da v Libiji čaka več sto tisoč ljudi, da bi jih napotili v Evropo. Toda vrnimo se k preprodajalcem na plaži v Sardiniji. Denar, ki ga je družina teh ljudi plačala tihotapcem, je potrebno

naslednjih letih bo velik izziv za Evropo, kaj početi z migranti iz Afrike. Reševanje problematike je naloga vseh evropskih držav, ne le Italije. Pa tudi migrantom ne moremo očitati, zakaj se podajo na tako negotovo pot, saj ne poznamo njihovega položaja doma, njihovih namenov in vzrokov. Če bi bili mi na njihovem mestu, bi si verjetno tudi sami iskali boljše življenje v upanju, da ga najdemo. Pomislimo le na naše prednike, koliko ljudi se je iz Evrope pred 100 leti napotilo v Ameriko, da bi se rešilo bede.

Na plaži na Sardiniji naju niso prevečkrat zmotili prodajalci, kajti roba, ki so jo ponujali, je bila bolj za ženske in otroke (žoge, napihljive igračke, ženske obleke, zapestnice, sončna očala, brisače itd.) Toda, če so prišli do naju, so bili zmeraj prijazni, nenasilni. Le enkrat nama je bilo malce nerodno, pihal je veter, nosil pesek, zato nas je bilo malo, ki smo se sončili. Skoraj toliko je bilo prodajalcev, ki so tokrat bili malo bolj nadležni. Toda če si jim odločno rekel, »hvala, nič ne bom kupil«, so te pustili pri miru. Tudi tokrat je bilo tako. Ker je veter, ki se imenuje maestral (Maestrale), preveč nosil pesek in si nisva želela »naravnega peelinga«, sva tudi midva zapustila plažo. Nedaleč od plaže sva srečala flaminge, ki so se sprehajali v solinah. Ker so zime na Sardiniji zelo blage, zato veliko ptic preživi tudi zimo na otoku. Zanimivo je gledati, kako letijo z enega polja v solinah na drugo polje.

Tudi miva sva kmalu odletela domov, zapustila sva otok flamingov, Sardinijo, ki nama je bil zelo všeč. Posebej njegova obala in dolga bela plaža pri mestu Cagliari. Poslovila sva se od »najine plaže« v prepričanju, da se bova še vračala, saj je na otoku še veliko zanimivega za videti. Torej: »Nos bidimus! – Vidimo se!« kot bi se reklo v njihovem dialektu.

**Tibor Horvat
in Joël Gerber**



Domača plaža glavnega mesta se imenuje Poetto

Vse večkrat slišimo v novicah, da morska straža v južni Italiji (Lampedusa, Sicilija) rešuje begunce iz Afrike, ki največkrat priplujejo na dotrajanih, prepolnih ladjah ali v čolnih. Ti ljudje so namenjeni v Evropo, da bi si poiskali boljše življenje. Vprašanje je, ali ga res najdejo. Videla sva jih na plaži, ko pri 35 stopinjah Celzija prehodijo v vročem pesku kilometre in kilometre in prenatovorjeni poskušajo skleniti kupčijo z ljudmi, ki počivajo, se sončijo, spijo ali lenarijo. To je zelo trdo delo. Domnevala sva, da delajo za provizijo, če več prodajo, dobijo več od tistih, za katere delajo vsak dan. Razmišljala sva, ali so si ti ljudje res to obetali od Evrope, ko so se napotili iz Afrike.

Scenarij je največkrat tak: v njihovi domovini družina z veliko težavo zbere nekaj tisoč evrov,

ker so ladje stare, dotrajane, je veliko nesreč, tako jih precej najde svoje zadnje počivališče v Sredozemskem morju. Tisti, ki se jim uspe izkrcati v Italiji, seveda želijo naprej s srednjo ali severno Evropo. Po Dublinškem sporazumu mora prva država Evropske unije, kamor prispejo pribežniki, vzeti prstni odtis migrantom. Če jim v Italiji vzamejo prstni odtis, potem v drugih državah EU nimajo pravice zaprositi za azil. Na podlagi Dublinškega sporazuma jih lahko ostale države vračajo v Italijo. Zato se pribežniki izogibajo, da bi jim vzeli prstne odtise, se skrivajo, bivajo ilegalno v državi. Italija je prenasršena s pribežniki in tudi iz Bruslja ni preveč pomoči za reševanje problematike. V prvih štirih mesecih leta 2014 je v Italijo prispelo približno 15 tisoč pribežnikov. Italija je izjavila, če

vrniti, in družina tudi drugače pričakuje od svojega člana, da ji bo pomagal z denarjem, da ji bo pošiljal denar. Tako jim velikokrat ne preostane nič drugega, kot da delajo na črno kot preprodajalci na plažah. Nazaj v domovino ne morejo, saj bi bila to sramota za njih in tudi za njihovo družino. Morda pa niti družina ne bi verjela, da tudi v Evropi življenje ni tako enostavno, kot so si ga predstavljali. Tudi Italija jih ne more vračati. Saj kam naj bi jih poslala? Črna Afrika ni država, temveč geografsko območje južno od Sahare. Od kod prihajajo migranti? Iz Senegala, Gane, Malija? In tudi če povejo, iz katere države so prišli, največkrat nimajo dokumentov, potnega lista. In ali ima Italija veljavni sporazum o vračanju oseb s temi državami?

Torej situacija ni preprosta. V

... DO MADŽARSKE

Državni zbor sprejel zakone o davkih

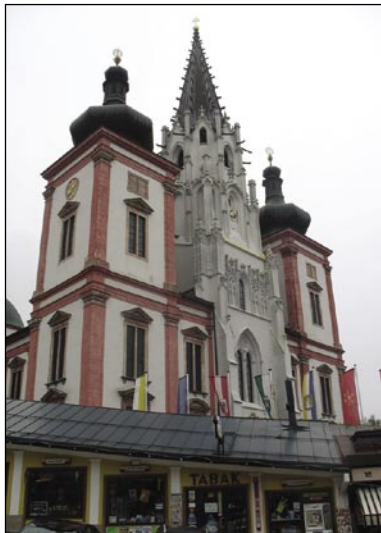
Madžarski parlament je sprejel davčne zakone za leto 2015. Med novostmi je dohodninska olajšava v višini mesečnih 5 tisočakov za pravkar poročene, prispevki »cafeteria« (izven plače) pa bodo nad letnih 200 tisoč forintov lahko nakazani le na t. i. kartice SZÉP, ki pospešujejo domači turizem. Velika večina alkoholnih pijač bo obremenjena z davkom »za zdravje«, zasebni proizvajalci pa bodo lahko zakonito skuhalo le še 50 litrov domačega žganja na leto namesto dosedanjih 200. Višina davka na oglaševanje (ki najbolj bremeni televizijske postaje) bo na najvišji davčni stopnji narasla s 40 na 50 odstotkov. Posebna obdavčitev bo doletela tudi investicijske sklade, olajšave pa bodo dobila podjetja, ki podpirajo univerze ali visokošolske zavode. O davčni obremenitvi spletnega prometa trenutno ni govora, kar je tudi posledica odmevnih in masovnih demonstracij konec oktobra v Budimpešti.

Tudi madžarski razvijalci v projektu Rosetta

Med konstrukterji vesoljske sonde Rosetta najdemo tudi madžarske inženirje. Le-ti so bili med načrtovalci več merilnih naprav in centralnega računalnika za krmiljenje in zbiranje podatkov. 100-kilogramska naprava je po treh poskusih uspešno pristala na kometu Čurjumov-Gerasimenko in pričela z nabiranjem in posredovanjem podatkov. Čeprav so nastale težave z energetsko oskrbo sonde, je to izjemen uspeh Evropske vesoljske agencije ESA. Sodelovanje madžarskih strokovnjakov pri projektu 9 držav, z vrednostjo 1,4 milijarde evrov je tudi zato izjemno pomembno, ker Madžarska trenutno še ni članica omenjene agencije. Program Rosetta je največji dosežek v raziskovanju vesolja zadnjih let, začel se je pred desetletjem, ko je bilo plovilo Rosetta na krovu nosilne rakete poslano v vesolje. Namen misije je povečati znanje o kometih in njihovi vlogi pri nastanku življenja v našem sončnem sistemu.

Celarska Marija má skrb na prauškare - pejški ali nej

Gda sem eške mali pojbiček biu, je starejšo lüstvo šegau melo gučati, ka so šli na prauško v té pa tisti varaš. Tau je bilau eške v preminaučom sistemi, gda so voditeli eške nej sploy veseli bili, če je lüstvo po takši potaj ojdlo. Tau pa je bilau že skoro boža čüda, če je stoj prišo na erično prauškar-sko mesto Mariazell na Štajerskom v Austriji.



Malo katedral je na svejti s tremi törmí (Mariazell)

Cajti so se obrnauili, vsikdar več lidi je začnilo ojtí po boži potaj. Gnesneden je najbolje popularno madžarsko prauškarsko mesto Csíksomlyó v Transilvaniji, gde se več stau gezero lüdi zberé na risauske svetke. Tü, pri nas pri austrijskoj grajnci pa se vörnicke najraj napautijo v Austrijo v Mariazell, ka bi gorpoiskali »Celarsko Marijo«. Hrvatje iz okaulice Kőszega se vsikšo leto podajo na paut pejški pa po štiri dnevaj žmetnoga stapanja zopodijo kauli 170 kilomejterov dugo paut.

Mi nej smo bili pravi prauškarge, ednoga zranka, gda je na nebi dosta črni oblakov bilau, smo se vseli v auto pa tak odišli na svojo „manjasto“ božo paut prauti Mariazelli. Tamtá človek brž pride na autocesto, malo se trbej prauti Beči pelati. Popotnik pa brž za sebov njá Spaudnjo Austrijo pa je pá na Štajerskom. Z nagle poštije človek pride doj pri malom varaši Mürzzuschlag,

za en malo pa pride v vesnico Mürzsteg. Po ednom mostej kažejo table v dva pravca, depa vsikša smer pela v Mariazell. Mi smo se odlaučili za paut skauzi Halltal, štera je pelala prejk mali bregauv pa dolauv. Za en malo smo vidli tablo »Mariazell«. (Nazaj ponim, kak so mi edni rovački padaške gučali, ka je pred Marijinim Celjom »brejg maloga trplenja« pa »brejg veukoga trplenja« - istina, po tisti potaj je bilau eške z autonom žmetno gorpriti, nej pejški).

Tačas, ka prauškar pride v center varaša, se pela mimo dosta penzionov, hotelov pa restavracij. Srečo smo meli, ka je nikši svetek nej biu, Mariazell smo najšli skoro praznoga. Center je ovak žmetno sfaliti, od daleč se vidijo trgé törmí celarske bazilike (na dvej stranaj baročniva, na srejdi gotski).

Pred cerkvov najdemo glavni trg varaša, šteroga kauli vze-mejo male farbaste iže na več štaukov, zvekšoga hoteli pa restavracije.

Pred glavnimi dverami bazilike najdemo z en kraj kip vogrskoga krala Lajosa I., za šteroga pravijo, ka je dau povekšati Marijino cerkev po tistom, ka je s svojim šeregom dojoblado dosta vekšo törsko armado. Gda stau-pimo skauz dveri, včasik piše na tabljaj, ka je dozapovödano kejpe rediti s fotoaparatom. (Kak bi ovak odali tiste male kejpece pa prospekte v cerkvi?) Špaj-sno je tau, ka je glavni oltar z Marijov pa detetom na srejdi bazilike, tak ka je za njauv ozajek eške več menjši oltarov. Od same Marije pa Božoga Deteta pa ne vidimo dosta, vejpa mata veuko zlato krono na glavej pa šurki gvant na sebi. Oltar je ovak vse puni srebra pa zlata. Od 12 kapejl v cerkvi je več vogrski, v ednoj od nji je biu več desetletij

pokopani vogrski kardinal József Mindszenty, prva kak so ga nazaj v Esztergom odpelali.

V varaši na dosta mejstaj obed odavajo. Edne restavracije so



»Če nete baugali zapauvedi, v pekeu pridete!« (Neuberg)

dragše, drüge bole fale. Pri ednoj je pisalo v vogrskom ge-ziki: »prazne sobe«. Staupili smo nut, pa sem s svojim špajsnim nemškim gučom naraučo tri menije. Sledik sem si odišo rake prat, gda sem pa vöprišo, čüjem, ka kölnar vogrski guči s küjarcov.

Gda sem nazaj k našom stoli stau-pu, sem pito pojba v bejloj srajci: »Gučite vogrski?« »Vejpa ja, normalno.« »Pa što je eške Vogrin v restavraciji?« »Vsi smo z Vogrskoga« - se je sme-jau kölnar, pa mi je več nej tr-bölo nücati moji vözobrnjeni nemški rejči. Eške paut prauti daumi so nam pomagali najti. Eden kölnar je celau z Alföldaj, 700 kilomejterov vkraj prišo delat v Mariazell.

Malo smo se eške špancerali po praznom varaši, na vsikšom kiklej so odavali čeče-beče pa vsefelé dare za nikši nüc nej. Sveti kejpecí, magne-ti, Marijini kipi pa eške drügo. Ka pa je najbolje erično, so medene figice Pirker pa ce-larsko britko piti za želaudec, štere že več stoletij redijo v varaši. Tau smo mogli mujs küpiti pa kauštati. Gvüšno pa sploy radi majo gorenjsko mu-ziko, vej smo pa vidli plakat slovenskoga Saša Avenika z goslarami. Če bi pa nej tak

oblačno vrejmen bilau, bi se leko z gondolov odpelali gor na bližanji brejg, pa se čüdiva-li krajini.

Na pauti nazaj smo se odlauči-li za drugo paut vö z Mariazel-

la, prejk vesnice Niederalpl. Na začetki je bila eške šurša poštija, pa smo se radüvali, kak smo čedno odebrali. Gda pa smo se dale pelali na lejvo, so se začnile drauvne-drauv-ne, včási makadamske poštije. S kem više smo se zdigavali po bregej, tem bliže smo bili ob-lakam. Na konci smo že komaj kaj vidli od beline pa od drauvnoga deža. Depa vsakša ne-vola se gnauk konča, pa smo mi tö nazaj v dolino potoka Mürz prišli. Za deset minutov je posijalo sunce.

V maloj vesnici Neuberg smo mogli čakati na se-mafore, vej so pa delavci fejst paut popravljali. Te smo pa zagledali edno

veuko zidino, pa se odlaučili, ka go poglednemo od blüzi. Na informacijskoj tabli je pi-salo v slovenskom ge-ziki tö, ka je tau »katedrala v vesi«. Istina, v ednoj rejsan maloj vesnici je stala orijaška got-ska bazilika brezi törmov. Znautra v njej so bili najbolje zanimivi kipi pri oltaraj. Eden kaže lagvo lüstvo v pekli, kak je odjen žgé. Na drügom vidi-mo vküper staro mater Ano, Devico Marijo pa Dejte Jezosa.

Ana drži v rokej grüško, Jezoš pa má pri sebi djabko, depa že segne prauti grüški svoje stare matere. Bazilika je ovak en tau cistercijanskoga klau-štra, gde pa gnesneden deluje hotel pa edna manufaktura glažojne. Istina, ka kičarijo redijo pa odavajo, depa je bi-lau lepau videti, ka vse se leko v ednoj maloj vesnici dela. Na ednom vreji majo veuki križ, nej daleč od klauštra pa je spomenik za sodake, šteri so spadnili v svetovni boj-naj. Pri ednom rami, šteroga so obna-vljali, so moški samo stali pri steni pa kadili. Nej so se paš-čili z delom. Te smo zagledali vogrske registrske tablice na njini autonaj pa spoznali nji-no delovno moralo...

Na pauti nazaj po autocesti smo že od daleč vidli edno leipo cerkev, zatok smo se od-pelali v Maria Schutz. Lejpa prauškarska cerkev se zdiga-va v centri vesnice, eške bole



Prauškarsko cerkev so sezidali nad čüdnov vretinov (Maria Schutz)

pa smo se radüvali veukim slatkim kroflinom, ka smo je zeli.

Tak se je naša paut do štajerskoga prauškarskoga mesta končala. Mi smo z autonom ranč tak trüdni gratali, tak ka gratulejramo vsikšoma bože-pautniki, šteri tau paut pejški zopodi.

(Če stoj šké več zvödati od Celarske Marije, aj prešté pisanje Marije Kozar v nauvom kalendari.)

-dm-

Velki bau-bau Oskar

Pravijo ka je bau-bau tisto, ka vanej nika nega, znoutraj pa je prazen gé. Depa, geste eden najbolje istinski bau-bau. Zové se Oskar. Tou je nej tisti bau-bau, s sterin postrašuvajo mlajše: Če ne boš vrli, te bau-bau odnesé. Naš Oskar se za trno velkoga drži, depa, un je vcejlak mali bau-bau, nika nej vekši od napršnjaka.

Kak ftič

Mali bau-bau Oskar je nej pa nej srečen biu. Znouva je nej pa nej srečen biu. Je nej mogo srečen gratati. Tou pa vse zatoga volo, ka je nej vedo ali nej mogo poštenoga straja kalulak sebe troutsiti pa ga sejati. Vsikši na taum svejti vej, kak majster mora svojo meštirjo najbolje majsterski obrediti. Naš Oskar pa je eške dun nej biu takši majster, za kakšnoga se je un sam emo.

»Ge bi leko biu najvejkši bau-bau na svejti. Leko bi biu, depa, kak? Ge vej, kak! Mogo bi biti ranč ovakšen, kak pa sam za istino. Od zvüna bi dun nika mogo biti. Ja, od znoutraj pa ne bi sme prazen biti. Ja, kak bi se me po tejm vsi bodjali. Nej samo mlajši, eške sterjši bi v straji emo. Tak pa ...« si je, kak že šego ma, zdijavo mali bau-bau Oskar.

V tejm svojom velkom zdijavanji na eden velki dvour pride. Vsikši brž leko vpamet vzeme, ka je tou gé paverski dvour. Vse je tak, kak pri pavraj. Zatoga volo na dvouri klükajo pa kokodačejo kokouši. Te čüdne ftiče naš Oskar že trno dobro pozna. Vej tau tö, ka svojga šefa majo, kokouta. Depa, un se je zdaj nej za svojimi kokoušami naganjo. Gizdavo stodi na küpi gnoja.

»Če vas tisti tam neške postrašiti, mo vas pa ge postra-

šo,« si povej mali bau-bau Oskar. »Buuuuuuuuuuuuuuuu! Buuuuuuuuuuuuuuu,« deje eške gnouk, depa, kokouši tadale merno klükajo pa si perdje čistijo.

Samo nagnouk kokout na cejli glas začne svoje raščanje. Ja, neje spopejvo, kak šegou ma. Tou je vcejlak ovakše bilou. Kokouši se nagnouk vömenijo. Njivo merno kokodakenje grata kokošeči krič. Lejčejo es pa ta, kak zmejšane. Kokout eške bole rašči pa že skouči zmejs med kokouši. Tou je več nikšna šala nej. Kokout ji žené nut v cedalo. Kokouši ga eške kak bougajo. Mali bau-bau Oskar ne vej, ka se godi. Vej je pa že davniki napravo tisti svoj »buuuuuuuuuuu«, dun ji je nej un postrašo. Kokouši pa kokout pa so vedli, zakoga volo so v takšnom nebeskom straji nut v cedalo odišli. Pomalek je na tou naš Oskar tö gor prišo. Više dvoura je v krougaj lejto velki djastrek.

»Aaaa, ti ftič eden vrajži, ti si je v straj spravo? Na, ti si pa réden majster, tou moram prajti. Ti si réden majster, nej pa ge. Kak bi rad biu takšen majster, kak si ti gé,« si je zdijavo mali bau-bau Oskar. Za eden čas djastrek več ne dela krouge gor na nebi. Spi-sti se na vrej streje. Tam zdaj gleda, obrača glavou, leko eške nin kaj najde za svoj

klün. Mali bau-bau Oskar se brž ta gor na strejo potegne. Gvüšno, ka ga djastrek ne vzeme v pamet. Tadale obrača glavou pa špiči bistre oči.

»Na, majster ftič, dun mi povej, kak leko cejli dvour postrašiš?«

Djastrek našoga bougoga Oskara ne more čüti. Tak ga ne čüje, kak nemilo tadale prosi.

»Vej pa ne boj tak gizdavi! Dun mi povej, kak tou dé. Kak tou dé, ka mo ge tö leko tak postrašüvo. Vej pa nikan inan odidem. Nemo na tom dvouri postrašüvo. Nikan vcejlak na drugo mesto odidem. Nemo ti dela vkraj gemau. Daj, prosiiiiiiiiim!«

Depa, vse zaman bilou. Djastrek je eške eden čas čako. Je čako, če kaj najde za svoj klün. Nika je nej bilou, zatoga volo je odleto. Tak je mali bau-bau ostano sam s svojimi nevoulami. Eške ena nevola se je kcuj naprajla.

»Ja, vej pa leko si takšen majster, ti ftič eden. Leko si takšen, vej pa lejtati vejš. Ge pa tou ne vej. Tak si leko takši majster. Če bi ge vedo leteti, bi ti že vido, kak se postrašüva. Če bi ge leko bau-bau ftič Oskar biu, za tebe več nikšnoga dela nej bi bilou.«

Tak je povedo mali bau-bau Oskar. Depa, vsikši vej, ka bau-bau ne more ftič biti. Vej pa ftiča dun vsikši leko vidi.

Miki Roš

Pismo iz Sobote

Nouri pounijo, čedni pišejo

Tou, ka tü stodji napisano, sam si nej ge vözbodo. Tou je že stara istina gé. Na, ne vej, če ranč istina, depa tak se že dugo, dugo guči. Če je pa tou rejsan tak gé, leko sami gor pridete, gda tou pismo iz Sobote enjate šteti.

Za tou sam eške nej vedo, za tou, od koga vam gučim. Biu sam eške bole mladi pa mali. Mama mi je gučala, mi je doj davala, ka iz baute domou moram prinesti. Ge sam pa vsefele drugo brodo. Dala mi je pejneze, nagnouk sam se v bauti znajšo. Küpo sam, ka mi je zapovedala, depa, doma je vcejlak ovak bilou. Mogo bi küpiti krüj, cuker, mlejko pa tisti paper. Vej pa vejte, steri paper. Ge pa sam domou prineso liter olaja, sou, kilo lüka pa melo. Po tejm mi je moja liblena mama več nigdar nej gučala, ka trbej iz baute prinseti. Vsigdar mi je vse doj napisala. Depa, neškem prajti, ka sam zatoga volo čeden ge, drugi, ka pounijo pa nouri.

Že sam več nej biu tak mali. Moj ata me proso, aj v varaši poglednem, na stero vöro eden bus iz enoga drugoga varaša pride. Šou sam v varaš, malo ojdo kaulakvrat pa dun šou gledat. Doma sam oči tumačo, ka iz tistoga varaša nikšnoga cuga nega od tam es do nas. Samo se je za glavou prijlo pa mi na papejr na velke napiso, BUS. Znouva sam v varaš üšo. Po tejm sam dun vedo, na stero vöro steri bus pride. Depa, neškem prajti, ka sam zatoga volo čeden ge, drugi, ka pounijo pa nouri.

Že sam držino emo. Žlata pa poznanci sedimo na našon dvouri. Vej pa nemo nut v rami sejdlj, če pa je takšo lepo vrejme. Sedimo, gejmo, se zgučavamo. Trno lepou smo se meli. Tak pomalek naprej pridejo vsefele anekdote.

Ena od tej je naprej prineso naš saused Žuti. Un je zvekšoga vsigdar tiüma. Gda pa kaj povej, je tou za hasek gé. Tak je začno pripovedjati, ka se njemi je gnouk davno na mourdji zgodilo.

»Bili smo una, moja žena, mlajša ranč tak. Za dva tedna smo nikšen apratma gor vzeli. Ja, samo smo si küjali pa skrb za našo gesti meli. Zvekšoga sam ge ojdo v bauto. Depa, bauta nej najbolje blüzi bila. Z avtonom sam ojdo küpüvat. Ge ne vej, ka je bilou. Leko sam nej mogo spati ali je kaj drugoga bilou, depa, malo sam biu ... Kak aj povejm, nej sam biu najbolje pri sebi. Sedem se nut v auto. Gor ga skurblam, z mesta se geneva. Se geneva z mesta, ge pa moj auto. Pelo se je, depa, nej tak, kak je vsigdar šegou emo. Nika je nej bilou, kak bi moglo biti. Nika je nej bilou, kak je vsikši den bilou. Kakoli sam na gas klačo, nej pa nej je škeu bole brž titi. Kuman, gda sam do baute prišo, sam vpamet vzeu. Sam vpamet vzeu, kak se iz zadnji dvej potačov kadi. Ja, črno se je kadilo. Lidge me gledajo, ge gledam nji. Kuman za eden čas k meni stoupi eden možakar pa me pita, če sam tisto bremzo na rokou doj spüsto. Če sam jo odkapčno. Na, potejn sam gor prišo, ka se je zgodilo. Sam brž vedo, zakoj se tak kadi iz potačov. Pozabo sam! Ja, vcejlak sam pozabo na tisto prokletno bremzo, stero z rokou moraš gor potejgnoti. Šou sam v bauto. Vse sam küpo, ka je trbelo. Vse sam küpo, ka mi je žena zapovedala. Depa, prva sam nut v auto sedo, san na volan napiso: Žuti, pasko mej na bremzo!

Tak od tistoga dneva tou meni na volani piše. Vej pa vejte, kak pravi-jo: Nouri pouni, čeden piše. Depa, neškem prajti, ka sam zatoga volo čeden ge, drugi, ka pounijo, pa nouri. Mam pa zdaj zatoga volo, ka na volani piše, menjši nevoule.«

Žuti je skončo svojo anekdoto. Skur vsi so se smedjali. Skur vsi, samo ge sam se nej. Že sam brodo, ka vse se mi leko zgodi, če tapozabim doj spisati, ka vse moram obrediti. Zatoga volo sam si v žepko dau pepejr, na sterom je pisalo: Ne pozabi, ka vse moraš obrediti!

Ranč zdaj sam ga vö iz žepke potegno. Mam pa eno velko bajo. Vejn, ka dun nikšno delo mam, depa, ne vej, kakšno. Leko bi malo nouri biu, ka bi kaj več pouno.

Miki

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve



Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovének Szövetsége

Gardonyijéva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

WWW.SLOVENC.HU



RTVSLO **PETEK, 28.11.2014, I. SPORED TVS**
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 11.05 PRAVA IDEJA!, 11.55 SVETO IN SVET: ISLAM - RELIGIJA ALI IDEJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 VREME, ŠPORT, 13.30 TARČA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 16.30 REŠITEV ZA STAREJŠE, KRATKI DOKUMENTARNI FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 18.00 IZJEMNE DOGODIVŠČINE, AVSTRALSKO-NEMSKA MLADINSKA NANIZANKA, 18.25 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 MILI IN MOLI, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 21.25 MED VALOVI, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB: ŽIVLJENJE Z RAZVAJENCEM, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFO-KANAL

PETEK, 28.11.2014, II. SPORED TVS
6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.25 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 8.35 IMPRO TV: VIOLETA TOMIČ IN MARJAN ŠAREC, 9.00 ZABAVNI KANAL, 10.15 DOBRO JUTRO, 12.45 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 13.55 OSMI DAN, 14.25 POGOVORI O VITOMILU ŽUPANU, DOKUMENTARNI PORTRET, 15.15 PRICEVALCI: TONE MLAKAR, 17.40 MOSTOVI - HIDAK, 18.15 NOGOMET: VRHUNCI EVROPSKE LIGE, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 POD STRELI - NOVINARIJ V VOJNAH, DOK. ODD., 20.55 ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE, ANGLEŠKA NANIZANKA, 21.20 POPRAVLJENA KRIVICA, AM. NAD., 22.10 LOVCI, ŠVEDSKI FILM, 0.00 LOVCI 2, ŠVEDSKI FILM, 2.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 2.55 ZABAVNI KANAL

SOBOTA, 29.11.2014, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 9.15 MALE SIVE CELICE: OŠ PUCONCI IN OŠ ARTICE, KVIZ, 9.55 INFODROM, PREGLED TEDNA, INFORMATIVNA ODDAJA ZA OTROKE IN MLADE, 10.10 IZJEMNE DOGODIVŠČINE SAMA FOXA, 10.50 RAZKRIVANJE PRETEKLOSTI, DOK. SER., 11.25 ZGODOVINA SVETA, DOK. SER., 12.15 AVTOMOBILNOST, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.20 TEDNIK, 14.20 PRAVA IDEJA!, 14.50 MED VALOVI, 15.20 SLADKORČKI, FILM O SLADKORNI BOLEZNI TIPA 1, 15.55 VODNI KROG BLEDA, DOK. ODD., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 NA VRTU, 17.40 ZGODOVINA SVETA: INDUSTRIJSKA DOBA, DOK. SER., 18.30 OZARE, 18.40 VSE O ROZI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 21.40 KUPČIJA, AMERIŠKO-JUŽNOAFRIŠKO-KANADSKI FILM, 23.05 POROČILA, 23.40 SKRIVNOST JEZERA, KOPRODUKCIJSKA NADALJEVANKA, 0.40 OZARE, 0.45 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFO-KANAL

SOBOTA, 29.11.2014, II. SPORED TVS
7.30 TARČA, 9.35 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKE TV, 10.10 OSMI DAN, 10.40 UMETNOST IGRE: PORTRET VLADA NOVAKA, 11.15 POLNOČNI KLUB, 12.35 KLJC DOBROTE, POSNETKE DOBRODELNEGA KONCERTA IZ CELJA, 14.30 ALPSKO SMUČANJE: MAGAZIN, 15.00 NOGOMET: VRHUNCI EVROPSKE LIGE, 15.55 NOGOMET - PRVA LIGA: CELJE : ZAVRČ, 17.50 ZIMA JE ZAKON, 17.50 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 21.45 ARITMIJA, 22.15 ARTISTIČNI KONCERT - T.M.S. CREW, 23.20 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.50 MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 0.20 ZABAVNI KANAL

NEDELJA, 30.11.2014, I. SPORED TVS
7.00 ŽIV ZAV, 9.50 MINUTA V MUZEJU: KRILLO LJUDSTVA MIAO, 9.55 TABALUGA: ZELO VROČA STVAR, RIS., 10.20 DANOV DINOSVET: NAPAD NA AVTOBUS; BUJNA DOMIŠLIJA, KANADSKA OTROŠKA NANIZANKA, 10.45 Z NITJO POVEZANE, ETNOLOŠKI FILM O IDRJSKI ČIPKI TER KLEKLJARICAH Z IDRJSKEGA IN CERKLJANSKEGA, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA: JEZUITI, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 14.55 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 15.15 NIAGARA, AM. FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 NEDELJSKO POPOLDNE Z ULO, 18.35 EKO UTRINKI, 18.40 MUCIKA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 NAS VSAKDANJI KRUKHEK: KONKURENCA, SLOV. NAN., 20.25 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 21.25 INTERVJU, 22.15 DRUGO ŽIVLJENJE MACESNA, DOK. ODD., 22.45 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.10 ZAKAJ DEMOKRACIJA?, DOK. ODD., 0.05 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.30 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFO-KANAL

NEDELJA, 30.11.2014, II. SPORED TVS
8.05 GLOBUS, 9.00 SLOVENSKI MAGAZIN, 9.30 TURBULENCA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 10.00 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 10.40 RAD IGRAM NOGOMET, 11.15 GLASBENA MATINEJA, 13.10 AVTOMOBILNOST, 14.05 KONJENISTVO - PRESKAKOVANJE ZAPREK, 15.25 ZIMA JE ZAKON, 15.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL: OTVORITEV SEZONE - MEŠANE ŠTAFETE, 17.00 ŠPORTNI IZZIV, 17.30 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 20.00 ŽREBANJE LOTA, 20.10 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 21.45 RUSKI OPOREČNIK, DOK. ODD., 23.00 NAD MESTOM SE DANI, KRATKI IGRANI FILM, 23.30 ARITMIJA, 0.00 ARITMIČNI KONCERT - T.M.S. CREW, 1.00 ZABAVNI KANAL

PONEDELJEK, 01.12.2014, I. SPORED TVS
6.15 UTRIP, 6.30 ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 OBZORJA DUHA: JEZUITI, 11.10 POGLED NA ... JOŽEF TOMINC: PORTRET OČETA, DOK. ODD., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 DUHOVNI UTRIP, 17.40 ODPRTA KNJIGA: MAHMUD DARVIŠ: OPISOVANJE OBLAKOV, 18.00 PODOBA PODOBE: 65 LET POSAVSKEGA MUZEJA BREŽICE, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 PUJSEK BIBI, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, 22.50 ŠPORT, 23.05 PODOBA PODOBE: 65 LET POSAVSKEGA MUZEJA BREŽICE, 23.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA: JAZZ

CLUB GAJO QUINTET, 0.15 DUHOVNI UTRIP, 0.35 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFO-KANAL

PONEDELJEK, 01.12.2014, II. SPORED TVS
6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 INFODROM, PREGLED TEDNA, 8.15 MED ŠTIRIMI STENAMI, DOK. FILM, 8.30 KAJ PA TI MISLIŠ?, POGOVOR O DOKUMENTARNEM FILMU, 8.35 ENAJSTA ŠOLA: PLEŽUH, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE, 9.00 ZABAVNI KANAL, 11.00 DOBRO JUTRO, 13.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.45 MED VALOVI, 15.30 INTERVJU HD, 16.30 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.10 SLOVENCI PO SVETU: 35 LET SLOVENSKEGA DRUŠTVA »KAJU« V NEMČIJI, 17.40 PRAVA IDEJA!, 18.10 POD STRELI - NOVINARIJ V VOJNAH, DOK. ODD., 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 25 LET AKCIJE SEVER, 21.00 DEDIŠČINA EVROPE, NEMŠ. NAD., 21.50 ČISTO TAKO, SAMO DRUGAČE, NEMŠKI FILM, 23.30 ODPRTA KNJIGA: MAHMUD DARVIŠ: OPISOVANJE OBLAKOV, 23.50 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.40 ZABAVNI KANAL

TOREK, 02.12.2014, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, 7.00 POROČILA, 10.40 DUHOVNI UTRIP, 10.55 Z NITJO POVEZANE, ETNOLOŠKI FILM O IDRJSKI ČIPKI TER KLEKLJARICAH Z IDRJSKEGA IN CERKLJANSKEGA, 11.50 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST, 12.20 PODOBA PODOBE: 65 LET POSAVSKEGA MUZEJA BREŽICE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA: JEZUITI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 EKO UTRINKI, 16.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 17.55 GLOBUS, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 OLIVJA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POKLIČITE BABICO, ANG. NAD., 20.50 PARIZ - PRESTOLNICA PLESA, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, 23.35 PRICEVALCI: PETER KOMOVEC, 1.55 POSEBNA PONUDBA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 2.20 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 3.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.35 INFO-KANAL

TOREK, 02.12.2014, II. SPORED TVS
6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.50 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 9.00 ZABAVNI KANAL, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.30 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 16.05 GLASNIK, 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.25 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 ODKRITO, 20.50 AVTOMOBILNOST, 21.20 ANGELE IN TONY, FRANCOŠKI FILM, 22.40 GLASBENI VEČER: PREŠEREN V GLASBI, 22.40 SAMOSPEVI NA POEZIJO FRANCETA PREŠERNA: MATJAZ ROBAYS IN ANDREJA KOSMAČ, 22.55 KAMILO MASEK, DAVORIN JENKO- VENDAR PETI ON NE JENJA, 23.05 RISTO SAVIN: BARCAROLA, 23.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.00 ZABAVNI KANAL

SREDA, 03.12.2014, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 POSEBNA PONUDBA, 11.00 OSMI DAN, 11.55 PARIZ - PRESTOLNICA PLESA, DOK. ODD., 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.20 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 16.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 16.00 VELIKI MALČKI, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 TURBULENCA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 17.55 TOČKA PRELOMA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.40 OBLAKOV KRUHEK, RIS., 18.45 MINUTA V MUZEJU: SASSETTA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: ZAPELJI ME, SLOVENSKI FILM, 21.30 OD ELEKTRICARJA Z LJUBEZNJO, KRATKI IGRANI FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 TOČKA PRELOMA, 23.35 TURBULENCA, 0.05 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.20 INFO-KANAL

SREDA, 03.12.2014, II. SPORED TVS
6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.45 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 10.15 DOBRO JUTRO, 12.40 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 13.00 NEDELJSKO POPOLDNE ZULO, 14.10 EVROPSKI MAGAZIN, 14.25 RAD IGRAM NOGOMET, 14.55 PLOVANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 17.45 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 NOGOMET: VRHUNCI EVROPSKE LIGE, 21.20 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 21.50 ODA PREŠERNU, SLOVENSKI FILM, 23.35 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.20 ZABAVNI KANAL

ČETRTEK, 04.12.2014, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.35 TURBULENCA, 11.05 ODPRTA KNJIGA: MAHMUD DARVIŠ: OPISOVANJE OBLAKOV, 12.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 12.25 NA VRTU, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 ODKRITO, 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 15.55 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 17.55 OSMI DAN, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 ŽIVALSKI ČIRA ČARA, RIS., 18.40 BACEK JON, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.25 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, ODDAJA O ZNANOSTI, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFO-KANAL

ČETRTEK, 04.12.2014, II. SPORED TVS
6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 8.45 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 10.15 DOBRO JUTRO, 12.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 13.15 EVROPSKI MAGAZIN, 13.30 POSEBNA PONUDBA, 14.10 LJUDJE IN ZEMLJA, 15.00 ZGODOVINA SVETA: INDUSTRIJSKA DOBA, DOK. SER., 15.55 PLOVANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 18.20 ODOBKA - LIGA PRAKOV: BUDVANSKA RIVJERA : ACH VOLLEY, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 21.45 SODOBNA DRUŽINA, AMERIŠKA NANIZANKA, 22.10 DOSJE WAGNER, NEMŠKI IGRANO-DOKUMENTARNI FILM, 23.40 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.30 ZABAVNI KANAL

SREČANJE ZBOROV SVETOGA MARTINA V SOMBOTELI

Zbor svetoga Martina v Somboteli že več kak 15 lejt organizera srečanja pevski zborov. Letos so se odlaučili, ka za 15. novem-ber pozovejo takše pesmarske skupine, štere so poimenovane po eričnom svetniki, ki se je naraudo v rimskoj Savarii, v gnešnjom središči Železne županije. Pozvali so skupino iz varaša Tata pa z Budimpešte, letos oprvin pa je na srečanju v sombotelskoj cerkvi svetoga Martina spejvo zbor iz slovenske vesnice Hajdina pri Ptuj.

Zadvečerak se je začno s programom Komornoga zbora sveti Martin iz Tate, šteri kauli svetka svetoga Martina vsikdar napravi leipo prireditev v svojom varaši. Člani spejavajo v cerkvaj,



Nej daleč od Ptuja je vesnica Hajdina, gde spejva cerkveni zbor

domovaj za starejše lidi pa kulturni centraj. Na tihinskomo so že to večkrat gorstaupili, v programi majo gregorijanske pa ljudske pesmi, ne falijo pa klasične pa moderne zborovske skladbe to nej. V Somboteli so ženske pa moški pesmarge spejvali pesmi, šteri valijo pa prosjio Boga za pomauč.

Od drugim je pred svetišče Martinove cerkve stauapo Cerkveni pevski zbor sveti Martin župnije Hajdina. Slovenski pesmarge so spejvali samo takše svete pesmi, od šteri muziko ali rejči je napiso Slovenec. Zbor je na klaviaturi sprejajo zborovodja *Danilo Jeza*, lüstvo v skoro punoj cerkvi pa je tak ploskalo, ka so mogli Slovenci eške edno pesem zaspejvati. Skupina je ovak letos stara deset lejt pa ma skoro tresti članov, z delom so začeli, gda so v svojoj cerkvi svetoga Martina nej daleč od Ptuja posvečüvali nauve orgole.

Od tretjim so na oder staučili sami mladi moški. Tau je biu Komorni zbor sveti Martin iz Budimpešte, šteroga člani so stari dijaki Benediktinske gimnazije iz Pannonhalme. Največ spejavajo enoglasne gregorijanske pesmi tak, ka gnauk samo štirge spejavajo, drgauč pa vsi. V Sombotel so prišli s fejst resnim programom, zvün gradualov so spejvali večglasne cerkvene zborovske pesmi. Vö so že dali tri CD-ne, od začetkov je vodi pater *Lukács Áment*.

Večer se je končo z domanjim Zborom svetoga Martina Somboteu, šteri deluje že tri desetletja. Spejvali so v več rosagaj Europe (med drugimi v prauškarski mejstaj Lourdes, Santia-go de Compostela pa Fatima), sodelujejo pa s Simfoničnim orkestrom Savaria ranč tak. Glas njenoga lejpoga pevskoga programa z vodstvom zborovodkinje *Katalin Király* je napuno cerkev svetoga Martina, ranč tak kak nastopi gostujoči zborov. Lübiteli cerkvene glasbe pa lejpoga zborovskega spejvanja so leko tistoga zadvečerka preživeli dve leipi vöri. Drugo leto do pá gvüšno držali srečanje v sombotelskoj cerkvi, gde se že pripravljajo na leto 2016, gda do v Somboteli svetili 1700. jubilej rojstva svetoga Martina. Té se je prej naraudo djenau tam, gde gnes kapejlja v cerkvi stogi.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB